

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av arbetet med att främja
ett positivt skolklimat vid Näsbykolan i Kalix kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av Näsbysskolan. Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska arbetet med att främja ett positivt skolklimat och elevernas sociala samspel, med fokus på årskurserna 4-6. Detta omfattar hur rektorn arbetar strategiskt för att främja ett positivt skolklimat och hur lärare och annan skolpersonal arbetar med att främja ett positivt skolklimat.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen (se bil. 3). Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer, hög kvalitet, hög kvalitet i flera delar och låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Näsbysskolan i följande utsträckning:

Rektorns strategiska arbete för att främja ett positivt skolklimat

Rektorn arbetar i låg utsträckning strategiskt för att främja ett positivt skolklimat.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Rektorn behöver bedriva ett strategiskt arbete för att främja ett positivt skolklimat, samt utveckla och förankra tydliga arbets- och förhållningssätt.

Lärares och annan skolpersonals arbete med att främja ett positivt skolklimat

Lärare och annan skolpersonal arbetar i flera delar med att främja ett positivt skolklimat, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärare och annan personal behöver utveckla gemensamma strategier och arbetssätt för att involvera eleverna i arbetet med att främja ett positivt skolklimat.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **11 december 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas.

Redogörelsen skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2025:12773) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

Rektors strategiska arbete för att främja ett positivt skolklimat

Inom detta område granskas hur rektorn arbetar för att det ska finnas ett gemensamt arbete på skolövergripande nivå för att främja ett positivt skolklimat. Detta inkluderar även hur rektorn arbetar och tar ansvar för att lärare och annan personal på skolan utvecklar och förhåller sig till de gemensamma förhållningssätten.

Området inbegriper även att lärare och annan personal ska få vägledning, stöd och kompetensutveckling som möjliggör gemensamma förhållningssätt så att de kan omsätta dessa och verka för att främja ett positivt skolklimat.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn arbetar i låg utsträckning strategiskt för att främja ett positivt skolklimat. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektor, lärare, annan personal och elever, observationer samt inkommen dokumentation.

Gemensamt arbete på skolövergripande nivå

Rektorn arbetar i begränsad omfattning med att skapa ett positivt skolklimat. Skolan har haft ett flertal rektorsbyten på senare år och nuvarande rektor har bara varit på plats en vecka när Skolinspektionen genomför granskningen. Föregående rektor arbetade inte uttalat för att skapa ett positivt skolklimat. Det finns därför inte några uttalade mål för

hur rektorn vill skapa förutsättningar för att nå trygghet, trivsel och ett positivt skolklimat för alla elever under hela skoldagen, men enstaka ansatser för ett sådant arbete finns. Rektorn har exempelvis skapat ett årshjul över ett antal traditioner och gemensamma aktiviteter över klass- och årskursgränserna, vars syfte är att skapa en skolgemenskap. Det finns också ordningsregler som tagits fram av tidigare rektorer, lärare och elever, vilka enligt rektorn ska revideras årligen. Detta arbete har dock inte fått ett tydligt genomslag i alla grupper och eleverna ser sig inte som delaktiga i revideringsarbetet; alla lärare diskuterar och förankrar inte reglerna med sin klass. Rektorn har också uppdragit åt lärarna att genomföra klassråd och hen har varit aktiv deltagare i de elevrådsmöten som genomförts två gånger per termin och vid dessa haft en direktdialog med eleverna, bland annat kring frågor som rör skolans lokaler. I övrigt har rektorn infört en del rutiner i det gemensamma arbetet för ett positivt skolklimat, till exempel rastvårdskap. Vissa aktiviteter som påverkar skolklimatet drivs också av elevhälsoteamet, såsom "husmodellen", det vill säga årliga trygghetsvandringar på skolan för att identifiera otrygga platser samt elevhälsosamtal för årskurs 4-eleverna där frågor kring trygghet ingår som en del. Rektorn har inga strukturer för att ta in vårdnadshavares tankar kring ett positivt skolklimat, men säger att de är välkomna att komma med synpunkter på föräldramöten, utvecklingssamtal eller på skolans digitala plattform. I stället är det utifrån elevers individuella perspektiv som skolan inhämtar föräldrarnas synpunkter på skolklimatet.

Rektorn bedriver inget arbete för att utveckla gemensamma förhållningssätt eller för att skapa samsyn inom kollegiet kring frågor som rör skolklimatet. Skolans mellanstadielärare är organiserade i ett gemensamt arbetslag vilket träffas en gång i månaden. Mötena leds av en förstelärare och det är lärarna själva som äger agendan för arbetslagsmötena. Dock har rektorn introducerat en stående punkt om kränkningar som arbetslaget ska hantera vid varje möte utifrån ett förebyggande perspektiv. Lärarna beskriver att de är självständiga i sitt arbete kring förhållningssätt och att de arbetar oberoende av sin rektor kring dessa frågor. Dock har en praxis utvecklats inom arbetslaget och diskussioner kring trygghet och studiero förekommer, men oftast på förekommen anledning. Resonemangen resulterar sällan i gemensamma överenskommelser utan är snarare ett delgivande kollegor emellan om erfarenheter eller framgångsrika metoder. Skolan har sällan möten där all personal deltar, men de kan alla bli inkallade till arbetsplatsträff emellanåt. Dessa möten innehåller dock huvudsakligen information snarare än diskussion. Det finns inga planerade eller uttalade tillfällen då personalen diskuterar hur de definierar ett positivt skolklimat, vad det innebär konkret eller hur de vill att det ska gestalta sig på skolan. Inte heller finns några planer, exempelvis i skolans årshjul, kring hur de ska arbeta med värdegrundsfrågor för att säkerställa att alla elever får resonera eller

reflektera över dessa aspekter. Det finns således inget gemensamt främjande och förebyggande arbete kring skolklimat, vilket innebär att det saknas samsyn i kollegiet i dessa frågor och olika lärare hanterar uppkomna situationer på olika sätt gentemot sina elevgrupper. Rektorn följer upp elevernas trivsel och trygghet i enkäter vilka sammanställs av lärarna och diskuteras på APT, och gör även sammanställningar av kränkningar. Rektorn följer däremot inte upp hur lärarna ser på sitt eget arbete kring värdegrund eller skolklimat och heller inte huruvida samtliga lärare genomför det som rektorn önskar, exempelvis när det kommer till att genomföra klassråd på regelbunden basis.

Vägledning, stöd och kompetensutveckling

Skolans personal erbjuds i liten utsträckning vägledning, stöd och kompetensutveckling kring frågor som rör förhållningssätt och positivt skolklimat. Personalen har inte tagit del av några fortbildningssatsningar de senaste åren i syfte att öka kunskap kring vad ett positivt skolklimat är. Inte heller har de fått någon kompetensutveckling om hur de som personal kan prata med eleverna om respekt för olikheter, exempelvis kring hbtq, etnicitet eller funktionsvariationer. Det finns inga introduktionsprogram eller specifika mentorer för nyanställd personal utan lärarna uppfattar snarast att de har ett kollektivt ansvar för nya kollegor. Däremot är de oftast två lärare i klasserna, varför den nya personalen har en nära kollega att fråga till råds. Elevhälsans personal har dock, via den centrala elevhälsan, utbildats inom psykisk ohälsa. Skolans personal har däremot inte erbjudits möjlighet att utnyttja den interna kompetens som finns bland elevhälsans professioner för att fortbildas i denna typ av frågor.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Rektorn behöver bedriva ett strategiskt arbete för att främja ett positivt skolklimat, samt utveckla och förankra tydliga arbets- och förhållningssätt.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn inte har någon tydlig idé eller några konkreta mål för vad ett positivt skolklimat är och hur man kan skapa ett sådant tillsammans. Rektorn styr inget systematiskt och målmedvetet arbete som syftar till att skapa en samsyn kring dessa frågor, och organisationen för att erbjuda personalen möjligheter att resonera om eller reflektera över vad ett positivt skolklimat innebär utifrån deras specifika förutsättningar är bristfällig. Risker är därför att arbetet blir

reaktivt snarare än proaktivt och att det skiljer sig åt hur olika personal agerar i olika situationer, vilket kan medföra att det blir otydligt för eleverna vad som gäller.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn, tillsammans med sin personal, formulerar en övergripande vision och konkreta mål och prioriteringar på kort och lång sikt för hur man kan skapa ett positivt skolklimat. Rektorn kan exempelvis tydliggöra vilka mål skolan bör ha för trygghet, trivsel och ett positivt skolklimat, beskriva hur detta arbete ska manifesteras i alla skolans miljöer, under hela skoldagen och för alla som agerar inom verksamheten, såväl vuxna som elever. Genom att leda arbetet mot en tydlig struktur för planering, genomförande och uppföljning kan rektorn säkerställa att arbetet blir långsiktigt och verkningsfullt i stället för att vara främst reaktivt. Rektorn kan också se till att arbetet implementeras i organisationen och att det fortlöper oberoende av vilken personal som för närvarande finns i verksamheten. Avslutningsvis behöver rektorn följa upp att all personal tillämpar de gemensamma arbets- och förhållningssätt som rektorn beslutat om.

Lärares och annan skolpersonals arbete med att främja ett positivt skolklimat

Inom detta område granskas lärares och annan skolpersonals arbete med att eleverna ska trivas och vara trygga i skolmiljön, under hela skoldagen. Det innefattar hur lärare och personal arbetar relationsfrämjande och i sitt ledarskap agerar tydligt och samtidigt varmt, omtänksamt och stöttande. Området inkluderar även hur personalen arbetar för att eleverna ska involveras så att de ges möjlighet att utveckla sin förståelse för vad ett positivt skolklimat innebär. Härtill granskas om det sker ett arbete, med gemensamma arbetssätt och aktiviteter, som utvecklar skolklimatet.

Skolinspektionen bedömer följande: Lärare och annan skolpersonal arbetar i flera delar med att främja ett positivt skolklimat, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektor, lärare, annan personal och elever, observationer av skolmiljön samt inkommen dokumentation.

Ledarskap och relationsarbete

Skolans personal utövar i huvudsak ett varmt och stöttande ledarskap även om få gemensamma och explicita överenskommelser finns för att säkerställa ett positivt skolklimat i hela verksamheten. Skolans klimat är på det stora hela positivt och varmt och eleverna litar på att deras lärare vill dem väl och finns där för att stötta och hjälpa dem. Lärarna känner de flesta

eleverna till namn och hälsar på dem på morgonen och runt om på skolan finns anslag med positiva uppmaningar, till exempel "Säg hej till alla ni möter!". Flera i personalen har varit länge på skolan och känner varandra väl och den goda stämningen inom personalen sprids till eleverna, som känner sig trygga och tillitsfulla gentemot lärarna. Lärarna uppmuntrar även eleverna att bjuda in ensamma kamrater till lek, något som eleverna hörsammat. Lärare deltar ibland spontant i lekar och sportaktiviteter under rasterna, som ett sätt att bygga andra relationer med eleverna än de som skapas i klassrummen. Lärare följer också sina klasser till matsalen och de sitter med eleverna som har fasta platser och pratar med dem för att skapa lugn och uppmuntra till samtal. De flesta, både elever och skolpersonal, vittnar om att goda relationer råder och att lärare på individuella initiativ arbetar medvetet för att bygga relationer. Generellt finns bland lärarna en balans mellan ordning, omsorg och omtanke om eleverna, vilket eleverna uppskattar, men trots det så finns vissa skillnader i hur lärare agerar gentemot sina grupper i frågor som rör skolklimatet. Enstaka lärares agerande är inte alltid konsekvent och begripligt för eleverna, utan de upplever att vissa lärare lätt brusar upp för ingenting. Andra lärare förklarar på ett lugnt och sakligt sätt varför de agerar på det sätt de gör, och då förstår eleverna dessa lärares agerande. Lärarna kan också, i sådana situationer, förklara för eleverna hur de kan göra i stället, för lärarna vill att eleverna ska göra rätt. Av granskningen framgår även att det förekommer en del rasistiska och homofoba uttalanden och att det generella språkbruket ibland är elakt och kränkande elever emellan. När personalen uppmärksammar sådana tillmälen så agerar de flesta resolut, även om uttalandena fortsätter när lärarna inte hör.

Eleverna involveras i begränsad utsträckning i arbetet med att skapa ett positivt skolklimat. Det finns få planerade och konkreta tillfällen då eleverna är med och diskuterar vad ett positivt skolklimat är, hur de önskar att det sociala samspelet på skolan ska vara eller hur det kan manifestera sig. Det finns ett uppdrag från rektorn att lärarna ska ha klassråd minst en gång i månaden, men sådana genomförs inte kontinuerligt enligt plan och heller inte av alla lärare. Lärarna ska också genomföra värdegrundsdiskussioner med sina grupper men inte heller dessa genomförs systematiskt. Rektorn förutsätter att det sker inom ramen för undervisningen och några elever säger att de har pratat om etik och moral i de samhällsorienterande ämnena, men elever säger också att det förekommer mobbning på skolan och att man verkligen kan bli retad om man inte är som andra, exempelvis genom att få kommentarer eller öknamn. Vissa lärare behandlar värdegrundsfrågor med sina elever, men då sker det oftast på förekommen anledning när något har hänt eller när en fråga uppkommit i en bok de läst eller ett program de sett. Det kan därför inte säkerställas att alla elever blir tillräckligt rustade i frågor kring respekt för olikheter och liknande, varför skolans problem med rasism och negativt

språkbruk är svåra att komma till bukt med. I vissa klasser är det andra frågor som får större tyngd, och i vissa grupper berörs inte alls det sociala klimatet inom skolan. Flera lärare försöker dock "modellera" beteenden genom att vid konkreta situationer visa eleverna hur de kan agera, exempelvis vid konflikter på skolgården. Skolan har ett antal ordningsregler och förväntansdokument som enligt rektorn tagits fram gemensamt med personal och elever i elevrådet. Lärarna ska ta upp dessa dokument med eleverna vid terminsstart men reglerna är otillräckligt förankrade bland eleverna och lärarna tydliggör inte alltid för eleverna när de faktiskt får komma med synpunkter på reglerna. Elevråd genomförs två gånger per termin under ledning av rektorn och då kommer ibland frågor kring trivsel och skolklimat upp, med betoning på hur eleverna vill att det ska se ut i skolans fysiska miljöer. Det finns flera exempel på att eleverna här har varit med och påverkat. Till exempel har de fått handduchar i omklädningsrummen och soffor i biblioteket.

Lärarna arbetar utifrån den praxis kring förhållningssätt som vuxit fram i arbetslaget och genomför flera gruppstärkande aktiviteter över årskursgränserna. Det finns några överenskommelser kring hur lärarna ska agera på raster, till exempel genom schemalagt rastvärdsskap vilket innebär en hög vuxennärvaro på rasterna, där personalens uppdrag är att förhindra kränkningar, se till att inga elever är ensamma och generellt skapa trygghet. Det finns inga rastaktiviteter som organiseras av rastvärdarna, men ett stort antal sportaktiviteter går att genomföra och en vaktmästare lämnar ut bollar och annan utrustning varje rast. Eleverna är ibland aktiva genom att de arrangerar rastaktiviteter för yngre elever och bjuder in dem till lek. Elever har också anordnat skoldisco och ett pyjamasparty själva, på initiativ från elevrådet. Skolpersonalen anordnar dock en del säsongsbetonade lekmöjligheter, såsom snöbacke och skridskobana på vintern. De har också enats om att eleverna ska ha fasta matsalsplaceringar. Skolan har ett årshjul över ett antal traditioner och schemabrytande aktiviteter som omfattar hela skolan från förskoleklass till årskurs 6 för att stärka skolandan. Exempel på sådana aktiviteter är lära-känna-dagar vid skolstarten, FN-dagen, friluftsdagar, julpyssel, skoljoggen eller våffeldagen. Vid flera av dessa temadagar sätter lärarna samman grupper över alla årskurser och elever ur årskurs 6 får agera gruppleddare. Detta uppdrag innefattar att leda aktiviteterna, exempelvis att bygga pepparkakshus, se till att alla gruppdeltagare kommer på plats, samt att hjälpa de yngre eleverna att samarbeta med de andra i gruppen. Det händer också att elever i årskurs 3 läser berättelser för elever i förskoleklassen. De aktiviteter som genomförs över hela skolan, har ett uttalat syfte att bidra till att de yngre eleverna inte ska känna sig oroliga inför de äldre.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärare och annan personal behöver utveckla gemensamma strategier och arbetssätt för att involvera eleverna i arbetet med att främja ett positivt skolklimat.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att personalen inte bedriver ett kontinuerligt och gemensamt arbete för att involvera eleverna i att resonera kring vad ett positivt skolklimat innebär, hur ett sådant klimat kan skapas på skolan och hur eleverna kan bidra. Inte heller involverar personalen regelbundet eleverna i diskussioner kring värdegrundsfrågor, varför det förekommer både rasistiska tillmälen och ett dåligt språkbruk eleverna emellan. Det arbete som sker med att exempelvis involvera eleverna i samtal kring respekt för människors olikheter, är beroende av den enskilda läraren och ofta åtgärdande så till vida att det sker på förekommen anledning. Utan gemensamma strategier och arbetssätt riskerar arbetet att bli beroende av enskilda individer, och därmed inte omfatta alla elever.

Skolinspektionen rekommenderar därför att personalen, under ledning av rektorn, utvecklar strategier och arbetssätt för att involvera eleverna i arbetet med att resonera och reflektera kring vad ett positivt skolklimat är samt hur de gemensamt kan skapa ett sådant klimat. Genom att utveckla elevernas förmåga att samarbeta, visa empati och hantera konflikter skapas en kultur av respekt och omtanke. Arbetet kan med fördel inkludera värdegrundsfrågor kopplat till bland annat språkbruk och respekt för olikheter. Det kan till exempel ske regelbundet på en gemensam mentorstid där tid öronmärks för just denna typ av diskussioner. Eleverna kan då få reflektera över och diskutera klimatet på skolan, vad som fungerar, vad som kan bli bättre och hur de gemensamt kan bidra till en mindre hård jargong på skolan. I detta kan också ingå att utveckla strategier för att uppmuntra eleverna att våga vara sig själva, att ingripa vid mobbning och ge stöd till varandra i andra situationer.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Sundman Marknäs

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Sundman Marknäs

X Maria Lundström

Föredragande
Signerat av: Maria Lundström

I handläggningen av ärendet har även utredare Maria Lindersson deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollag (2010:800)

Av 1 kap. 3 § skollagen framgår att i denna lag avses med

- **undervisning:** processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden, och

- **utbildning:** verksamhet som bedrivs av en huvudman enligt denna lag inom vilken barn eller elever deltar i undervisning och andra aktiviteter.

Av 1 kap. 4 § skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Av 1 kap. 5 § skollagen framgår bland annat att utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Av 5 kap. 3 § 1 st. skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero.

Enligt förarbetena till skollagen främjas trygghet, liksom studiero, av tillitsfulla relationer, samsyn bland personalen, ett systematiskt arbete och en hög delaktighet av eleverna. Det är viktigt att arbetet för trygghet sker på ett skolövergripande sätt och att skolans personal har ett gemensamt förhållningssätt samt att det inte bedrivs avskilt från undervisningen och utan tillräcklig koppling till elevers vardag. Det förebyggande arbetet omfattar ett aktivt arbete med att främja de normer och värden som ska präglade utbildningen, bland annat alla människors lika värde och respekt för

andra människors egenvärde samt jämställdhet (prop. 2021/22:160 s. 41 och 229).

Av 2 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

Av 2 kap. 10 § skollagen framgår bland annat att rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar.

Av 2 kap. 34 § skollagen framgår bland annat att huvudmannen ska se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling.

Läroplan för grundskolan (Lgr22 [SKOLFS 2010:37])

Av grundskolans läroplan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, förståelse och medmänsklighet) framgår att ingen i skolan ska utsättas för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser. Dessutom ska eleven enligt grundskolans läroplan ((Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, god miljö för utveckling och lärande) möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Strävan ska vara att skapa de bästa betingelserna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling och även om personlig trygghet och självkänsla grundläggs i hemmet har skolan en viktig roll. Eleverna ska få kännedom om hur de kan få hjälp om de upplever otrygghet i eller utanför skolan. Verksamheten ska präglas av omsorg om den enskilda elevens hälsa, välbefinnande och utveckling.

Vidare framgår det av läroplanen (Lgr 22, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande) att alla som arbetar i skolan ska främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön. Skolans mål är att varje elev visar respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan.

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Granskningen genomförs i 30 skolor runt om i landet med inriktning på årskurserna 4-6, i urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Näsbysskolan ingår i granskningen. Skolinspektionen besökte Näsbysskolan den 19-20 maj 2026. Besöket genomfördes av utredarna Maria Lundström och Maria Lindersson.

Näsbysskolan är en skola med elever från förskoleklass till och med årskurs 6, vilken omfattar cirka 175 elever. Det går 20-25 elever i varje klass i mellanstadiets årskurser 4-6. Mellanstadiets lärare utgör ett arbetslag.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- 50 minuter observationer i skolmiljön
- Två gruppintervjuer med elever
- Två gruppintervjuer med lärare och annan skolpersonal
- En intervju med nuvarande rektor sedan en (1) vecka och den före detta rektorn
- Dokument som begärts in från huvudmannen
- Officiell statistik som finns att tillgå om den aktuella skolenheten/huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

De samlade iakttagelserna från alla skolor som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras höstterminen 2026.

Bilaga 3: Granskningens utgångspunkter

Granskningens huvudsakliga fokus riktar in sig mot arbetet för ett positivt skolklimat under skoldagen och på årskurserna 4-6. Ett positivt skolklimat innefattar bland annat positiva, omtänksamma och stöttande relationer mellan elever och mellan skolpersonal och elever. Detta för att eleverna ska uppleva skola som en trygg, säker och respektfull plats, samt att eleverna uppskattar och känner en samhörighet med skolan. I granskningen är fokus på skolornas främjande arbete. Det främjande arbetet hänger dock så nära ihop med det förebyggande att de är svåra att skilja åt. Med skolklimat avses utbildningen i sin helhet, det vill säga allt som sker under skoldagen inom verksamheten. Arbetet behöver inkludera hela skolan med både de faktiska platser som finns i skolmiljön och alla individer på skolan, som rektor och all skolpersonal. Det huvudsakliga fokuset i granskningen riktas mot hur man arbetar med att främja ett positivt skolklimat och elevernas sociala samspel utanför undervisningstiden och inte specifikt i skolämnen under skoldagen. Hur lärare och annan skolpersonal arbetar med klasserna, elevgrupper och klassklimat är ändå en så pass central del i skolornas arbete för att skapa trivsel och trygghet att det inte går att avgränsa bort helt. Även elevers perspektiv, hur elever involveras i relationsarbetet och hur de stärks i sin förmåga att verka för ett positivt skolklimat är en del av granskningen.

Granskningen syfte

Syftet är att granska kvaliteten i skolors arbete med att främja ett positivt skolklimat och elevernas sociala samspel där hela skolan involveras i arbetet. Skolans arbete granskas i förhållande till Skolinspektionens kvalitetskriterier. För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

- 1. I vilken utsträckning arbetar lärare och annan skolpersonal med att främja ett positivt skolklimat?*
- 2. I vilken utsträckning arbetar rektorn strategiskt för att främja ett positivt skolklimat?*

Kvalitetskriterier

Ledarskap och relationsarbete

Lärare och annan skolpersonal utövar ett tydligt och samtidigt varmt, omtänksamt och stöttande ledarskap i syfte att främja ett positivt skolklimat och positiva relationer under skoldagen; mellan elever och elever samt mellan elever och lärare och annan skolpersonal.

Arbetet präglas av att det finns tydliga strategier och arbetssätt för hur eleverna ska involveras.

Lärare och annan skolpersonal är väl förtrogna med skolans gemensamma förhållningssätt och arbetar medvetet utifrån dessa för att främja ett positivt skolklimat och positiva relationer; mellan elever och elever samt mellan elever och lärare och annan skolpersonal.

Gemensamt arbete på skolövergripande nivå

Rektorn ansvarar för att, genom ett strategiskt arbete, skapa ett positivt skolklimat där hela skolan involveras.

Rektorn tar aktivt ansvar för att skolan utvecklar gemensamma förhållningssätt, som all skolpersonal tillämpar och förhåller sig till.

Vägledning, stöd och kompetensutveckling

Lärare och annan skolpersonal ges vägledning, stöd och kompetensutveckling som möjliggör gemensamma förhållningssätt i arbetet med att främja ett positivt skolklimat.